

Hvorfor selger Norges Bank myntverket på Kongsberg?

Av visesentralbanksjef Jarle Bergo, Aftenposten 8. mai 2003.

Norges Bank tar sikte på å selge Den Kongelige Mynt AS på Kongsberg. Flere har reist spørsmål ved dette.

Det er Norges Banks oppgave å utstede mynt av god kvalitet, sikkert og kostnadseffektivt. Det skal Norges Bank fortsette med. Mynttrekken og de enkelte mynters preg og utseende vil som før bli bestemt av sentralbanken. Det vil være norsk mynt med norske motiver utformet av norske kunstnere. Det er ikke uvanlig at sentralbanker kjøper mynt fra bedrifter som eies av andre. Produksjonen av norsk sirkulasjonsmynt alene vil på sikt ikke sysselsette mer enn 1/3 av de 40 ansatte. DKM AS driver i dag en betydelig produksjon av medaljer og verktøy til andre kunder. Denne virksomheten er helt nødvendig for at DKM AS skal eksistere som en levedyktig bedrift, men det ikke faller naturlig for Norges Bank som eier å stå bak denne. For å bevare en allsidig industriproduksjon på Kongsberg må bedriften få en eier med evne til å satse på et bredere område.

I Norges Banks eie vil bedriften i praksis etter hvert innskrenke sin virksomhet til produksjon av norsk mynt. Dette ville medført en betydelig reduksjon av arbeidsstokken, og trolig høyere kostnader ved myntproduksjonen enn i dag hvor de faste kostnadene kan deles på flere produkter. Norges Bank betaler allerede nå en pris for mynt som er klart høyere enn den pris en alternativt kunne ha kjøpt mynten for andre steder. Overskuddet ved bedriften må sees i sammenheng med at Norges Bank har dekket produksjonskostnadene for mynt tillagt en fortjenestemargin.

Det er etter vårt skjønn et rimelig grunnlag for å anta at nye eiere med nødvendig kompetanse, fokus på bedriften og færre bindinger enn Norges Bank vil utvikle bedriften slik at DKM AS kan tilby konkurransedyktige priser etter en omstillingsperiode. For å gi eventuelle kjøpere nødvendig tid til omstilling tilbyr vi en langsiktig leveringsavtale for sirkulasjons- og minnemynt. Leveranseavtalen stiller krav til produksjon på Kongsberg ut 2009. Vi har som uttrykt mål for salget at kjøperen skal bidra positivt til selskapets fremtidige utvikling på Kongsberg.

Etter vår vurdering har de interessentene vi nå er i forhandlinger med, Samlerhuset og Mint of Finland med like eierandeler, de beste forutsetninger for å kunne bidra til fortsatt aktivitet på Kongsberg også etter at leveranseavtalen er utløpt.

Som nevnt vil Norges Bank også etter et salg stå for utstedelse og utformingen av norsk mynt. Alle beslutninger knyttet til valg av motiver, volumer og valører er som nå sentralbankens ansvar.

I diskusjonen om de nye planene for DKM AS har utgivelse av minnemynt vært trukket fram. Et salg vil ikke føre til endringer i Norges Banks retningslinjer for utgivelse av denne type mynter.

Norges Bank eier om lag 30.000 objekter som defineres som DKM-samlingen: Mynter, medaljer, pregeverktøy, modeller av mynt og medaljer. Disse utgjør en rik kulturarv som fortsatt vil bli eid av Norges Bank. Mange av objektene er unike. Ved et salg av DKM AS vil banken finne løsninger som sikrer at disse verdier fortsatt ivaretas på en god måte. Fra samlingene er det valgt ut objekter til en utstilling som er en egen avdeling ved Bergverksmuseet på Kongsberg. Norges Bank er innstilt på å videreføre sin nåværende støtte til denne.

Norges Bank ønsker å selge bedriften med tomt og tilhørende bygninger. Kommunen er informert om det mulige salget. Som reguleringsmyndighet kan kommunen legge de føringer på bruken av

arealene som de mener er nødvendige. Riksantikvaren har ansvaret for å vurdere om det er behov for fredning av bygningene.

Hvis vi kommer fram til en avtale om salg, vil saken bli lagt fram for Norges Banks styrende organer. Bankens representantskap har myndighet til å fatte endelig avgjørelse i saken.